

Szent László írta az első magyar magánlevelet

Berekfürdői templomot patronál a Szent László Öröksége blog

A hagyományok továbbvitele és a hitélet fejlesztése egyaránt fontos szempontok voltak a döntésben.

Szent László király egész életét át szőtte a katolikus hit gyakorlása, védelme és gyarapítása. Szent István után ő volt az, aki kiteljesítette hazánkban a krisztianizmust, amely egyik fontos alappillére lett annak, hogy kormányzása alatt az ország egész területén nyugodtabb viszonyok uralkodjanak.

Ez a hagyomány volt az egyik mozgatórugója, hogy az idén hatodik éve működő blog felvállalta, hogy patronálja a berekfürdői Szent László király plébániát, és ebben a törekvésben komoly támogatást kapott Veress Zoltán karcagi plébános úrtól is.

A több hír, az aktívabb média jelenlét azonban csak az egyik része a patronálásnak, emellett a helyi katolikus közösséget is szeretnék minél inkább fejleszteni programokkal, eseményekkel. Erre igen nagy szükség van, mivel a hívők száma nem csak Berekfürdőn, az ország egészében jelentősen visszaesett az elmúlt években. Ezen szeretnének változtatni egy alulról építkező tematikával, amit később további Szent László templomokban szeretnének majd folytatni.

1091-ben íródott, ám csak jó 900 évvel később, 1910-ben ismerhetett meg a nagyközönség Fraknoi Vilmos jóvoltából aki a Monte Cassinó-i apátság levéltárában bukkant a level 12. századi másolatára. Íme a teljes szöveg fordítása.

László a magyarok és Moresia királyja Oderisiusnak, Szent Benedek legvallásosabb apátjának és az alája rendelt egész congregatióknak szolgálatát és szeretetét ajánlja Krisztus Jézus urunkban.

Noha bűnös ember vagyok, mert a földi méltóság érdekeit a legsúlyosabb bűntények nélkül nem lehet előmozdítani, mégis a te szentséged magaslatát nem hanyagoltam el. Országom összes ájtatos zárándokaitól szorgosan tudakozódtam a felől, hogy te és az Isten szolgálatában alárendeltjeid mit műveltek. Ezért fájdalom, hogy

te az én országom állapota felől senkit sem kérdeztél ki, s még ezen részekben sem tudakozódtál. Mivel azonban hiszem, hogy barbár népeken nem egyszer csekély erővel kiküzdött győzelmeimet szent férfiak imádságainak köszönhetem, a miképen szent Egyed congregatiójának levélben ajánlottam volt magamat, úgy tudván, hogy szent Benedek a szerzetesek atyja vala, az ő conventjének is ajánlom magamat ezen levelemmel, úgy szintén káplánjaim és vitézem Sorius útján, kiket Orbánhoz az apostolihoz küldök.

Miért adományozott Szent László apátságot egy francia rendnek?

Ki volt az a Szent Egyed, és miért pont a bencéseknek adta a szent király annak idején azt a kolostort, ahova később őt magát is temették?

Szent László király 1091 és 1095 között Somogyváron építtetett apátságot, amely a kor egyik legnagyobb és legszebb létesítménye volt a maga közel 2,5 hektáros területével. Az viszont nagy kérdés ma is, vajon miért egy francia bencés rendnek adományozta azt, s ők tulajdonképpen kik is voltak?

A Saint-Gilles-du-Gard kolostor névadója Szent Egyed volt, aki Athénban született körülbelül 640 tájékán. A jómódú családba születő ifjú azonban nem vágyott földi élvezetekre, miután szülei meghaltak, Vagyonát szétosztotta a szegények között, Provence-ba ment ott remetéskedett.

Vele kapcsolatban járta az a monda, hogy az Úr egy szarvasteheket küldött számára, hogy az tejével táplálja őt. Ezt a szarvast pedig testével védte amikor a vizigót király le akarta teríteni ijával. Bátorságáért kapta meg a területet a királytól, kolostort

alapított, amit előbb Szent Péternek és Pálnak szenteltek fel, majd halála után - körülbelül 720 táján - az alapító nevét vette fel. Érdekes, hogy a somogyvári apátság felszentelésekor is ők hárman (Szent Péter, Szent Pál és Szent Egyed) voltak azok, akiknek ajánlották a helyet.

Az a mai napig nagy kérdés, hogy vajon miért is nekik adta Szent László az apátságot, ami aztán hosszú ideig kizárólag francia barátokat fogadott csak falai közé.

Az egyik magyarázat az, hogy a kolostor alapítása abban az időben történt, amikor is Szent László éppen Magyarországhoz csatolta Horvátországot. Ez elég komoly megütközést keltett II. Orbán pápánál, és az Egyháznál, mivel ez a terület - akkor - még pápai hűbér területnek számított. Ezt a helyzetet akarta oldani politikailag Szent László, és ezért kapta egy olyan rend az apátságot, amely jelentős szerepet játszott a pápai diplomáciában, az első kereszties hadjárat előkészítésében, és fontos állomás volt a XI. században a compostelai zarándoklatokban.

A másik feltételezés ahhoz a tényhez kapcsolódik, hogy Szent Lászlónak nem volt fiú utóda, viszont jó kapcsolatot ápolt I. Kázmér lengyel királlyal, így könnyen megtudhatta, hogy annak Wladislaw fia és felesége Judit alapítványt tettek Szent Egyednek a gyermekáldásért. Szent László pedig gondolkodhatott úgy, hogy ez az apátság lehetne az ő alapítványa azért, hogy végre fia születhessen Rajnai Adelhaidtól.

Ez azonban nem következett be, hiszen tőle is lánya született (Piroska), illetve egy korábbi házasságából is, akinek nevét azonban nem őrizték meg a krónikák, csupán annyit, hogy Jaroszláv kijevi nagyfejedelem vett nőül 1090 körül.

A somogyvári apátságot azonban a bencések egészen sokáig, a XVI. századig birtokolták, akkor azonban a török veszedelem elől elmenekültek, a kolostort pedig a mohácsi vész után végvárrá építették át. Ma az egykori kolostor Nemzeti kegyhelyként őrzi egykori szent királya hagyatékát.

Szent László freskósorozat ékesíti Tereske templomának falait

A XVIII. századra tehető a következő átalakítás, ekkor barokk jelleget öltött a templom, amelynek tornyait a XIX. század közepén lebontották, helyére a mai is látható klasszicizáló tornyot húzták fel.

Egészen 1960-ig azonban teljességgel rejtve maradt egy olyan alkotás, amely a Szent László kultusz magyarországi emlékei között is kitüntetett helyet foglal el, mivel a legnagyobb, legteljesebben fennmaradt ábrázolása ez királyunknak. Ez a négy részletből álló falképsor a templom északi oldalán látható. Az utolsó négy kép a XIII. századból származik, míg az, amely a harci jeleneteket ábrázolja a XIV. század végén.

Ez az alkotás különösen értékes teszi a magyar történelem megőrzésének palettáján Tereskét, valamint templomát, így mindenképpen érdemes felkeresni a falut azoknak, akik e szép magyar örökséget teljes valójában szeretnék látni!

Nógrád megye egyik legrégebben épült egyházi épülete csodálatos emléket őriz szent királyunk életének eseményeiből.

A tereskei Nagyboldogasszony római katolikus temploma valamikor a XI.-XII. században épült, együtt egy bencés apátsággal. Az apátságot pár évszázadon keresztül még látták a szerzetesek, ám a XV. században, (valamikor 1476 körül), elhagyták ennek kolostor

épülete aztán pusztulásnak indult, ma már csak alapfalainak csekély maradványai láthatóak.

A templomot 1490-ben adományozta Bajoni Istvánnak Mátyás király, akinek nevéhez fűződik az első átalakítás is, mely gótikus stílust adott az épületnek, valamint belső bélésfalat is kapott egyúttal. A török megszállás Tereskét sem kímélte, akkoriban a katolikus közösség helyett a hódítók használták mecsetként.

Szent László írta az első magyar magánlevelet

(folytatás az 1. oldalról)

Tudd meg azt is, hogy szent Egyed apját Magyarország területén számos kedvezésben részesítettem, a melyekben, ha valamikor követeid engem fölkeresnek, a rád várakozó jótétemények képét láthatod. Már eddig is kedveskedtem volna néked ajándékokkal, ha nem féltém volna attól, hogy a ti országokban uralkodó zavarok közepett gonosz emberektől támasztott akadályok szándékomat megghiúsítják. Különb is igazán hiszem, hogy most már

küldeni fogsz hozzánk tieid sorai-ból néhányat, a kiket elvárok, hogy velök óhajtásainkat közölhessük.

Egyébiránt hön kívánom, hogy nem ugyan érdemeimet tekintve, hanem jövendő nagylelkűségem reményében szent Benedek ereklyéiből egy részecskét küldj hazánknak. Ha pedig ez idő szerint egyiket sem tehetné meg: legalább a legátus útján, kit a pápa küldeni fog, írd meg, hogy mi a te kívánságod, s miképen teljesíthetjük azt. Mivel Szlavóniát már majdnem

egészen megszereztem, mintegy szomszédokkal közlekedhetsz velünk.

Ezen iratunkkal mindazt, a mit Magyarország, Moesia és Szlavónia területén bárhol ami embereink nektek felajánlani akarnak, megerősítjük.

A Kőbányai Szent László szobor rövid története

Majdnem négy évtizeden át csak terv volt az egyik legismeretesebb Szent László szobor Budapesten a 10. kerületben.

Bár a Szent László templom már 1899-ben megépült, egy sor bizonytalanság hátráltatta a szobor ügyét annak ellenére, hogy hamar felmerült az igény, hogy egy köztéri alkotással is megemlékezzenek a nagy királyról. A háború utáni gazdasági válságok is akadályozó tényezői voltak ennek a tervnek. 1930-ban olyan ötlet is napvilágot látott, hogy a korábban eltávolított nagyváradi Szent László-szobrot átadnák, és az kerülne ide, de a terv megbukott, mert a kőbányaiak felháborodtak azon, hogy nem náluk, hanem az angyalföldi Béke téren akarták

elhelyezni.

Az Új Budapest című újság akkoriban így írt az ügyről. "

A Szent László-szobor ha valahol, hát csakis a X. kerületi Szent László-téren nyerhet méltó és jelentőségeltjes elhelyezést, ahol Szent Lászlóról elnevezett plébániatemplom is van, és amely templom főoltárának díszes festménye is Szent Lászlót ábrázolja, mint védőszentjét. Ugyancsak Szent László nevét viseli a templom tere, valamint az oda alig néhány lépésnyire fekvő reálgimnázium is"

Végül 1939-ben született döntés arról, hogy egy teljesen új Szent László szobrot állítanak fel, erre pedig Antal Károly

szobrászművészt kérték fel. Munkája eredményeképp alig egy év múlva - éppen akkor, amikor a bécsi döntés értelmében visszakapta Magyarország Nagyváradot - avatták fel a majdnem három méter magas szobrot, melynek fejformáját Szent László hermája ihlette.

A világháború során a szobor sok lövést kapott, domborművei szétzúzódtak. A háborút követően teljesen helyreállították a sérüléseket, így ma ismét ugyanabban a pompájában láthatjuk ezt a gyönyörű alkotást, ahogy több, mint 80 évvel ezelőtt tehetjük, akik ott voltak az avatásán.

Impresszum

A Szent László öröksége blog havi magazinja
Szerkesztő: Bartha Tibor

Kapcsolat

E-mail: szentlaszlooroksege@gmail.com
Telefon: 06-31-330-9900